

Z. Kiss László 1928-2021

Elhunyt Z. Kiss László nyugalmazott egyetemi tanár, az MTA doktora, az egykori Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Ökonómiai Intézetének professzora, igazgatóhelyettese, folyóiratunk szerkesztő bizottságának korábbi tagja, főszerkesztő helyettese. 93 éves volt.

Békésen született 1928 július 26-án egy ötgyermekes parasztcsalád első gyermekeként, aki már gyermekkorában kivette részét a földművelők mindennapi munkáiból. Ötéves korában tehenet legeltetett az árokparton, majd jöttek sorra a nehezebb munkák, tengeri (kukorica) kapálás, marokszedés, kaszálás. A hat elemi elvégzése után szüleivel dolgozott a négyholdas gazdaságban. Fordulatot a katonaság hozott életében: 1949-től három éven keresztül a jugoszláv határon szolgált, itt döbbsent rá iskolai tanulmányainak hiányosságaira, képzetlenségére. Még a katonaságnál esti tanfolyamon befejezte a 8 általánost, majd az akkori lehetőségekkel élve szakértetségére jelentkezett, ami azt jelentette, hogy két év alatt gyorsított

formában középiskolai tanulmányokat folytatott és leérettségizett. Ezt követte az egyetem, magyart és történelmet szeretett volna tanulni, de mivel ott betelt a létszámkeret, a Kertészeti Főiskolára került 1953-ban. Egy félévet végzett Budapesten, majd tanulmányait 1954-től Bulgáriában folytatta a Plovdivi Vaszil Kolárov Mezőgazdasági Egyetemen. Könnyen megtanulta a nyelvet, itt szerzett 1958-ban kertész-szőlész agronómus oklevelet.

Hazatérése után a Hungarofruct Külkereskedelmi Vállalatnál dolgozott határkirendeltségeken az akkori szovjet-, csehszlovák, lengyel, és NDK határokon. A bolgár nyelvi alapokon könnyen megtanulta a szláv nyelveket, így nyelvismerete tárgyalási szinten az orosz, cseh, szlovák, német, lengyel nyelvekre is kiterjedt, később angolul is tanult. Rengeteget olvasott, nemcsak szakirodalmat, hanem irodalmat, történelmet, politikát.

A Kertészeti Egyetem Gyümölcsstermesztési Tanszékére 1963-ban került adjunktusként, az alma, kajsz, őszibarack termésritkításának lehetőségeivel foglalkozott, de elemezte a beavatkozás gazdasági

hatását is. Közben 1965-ben beiratkozott a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemre, ahol levelezőn elvégezte a külkereskedelmi szakot. Néhány év múlva az Üzemtani Tanszéken folytatta munkáját, fő kutatási témája a gyümölcsstermesztés ökonómiai kérdéseire irányult. Nagy tisztelője volt *Dimény Imre* professzornak, később helyettese lett az Ökonómiai Intézet élén. Ekkor alakultak *Dimény Imre* és *Sárközy Péter* professzorok javaslatára a kertészeti termelési rendszerek, a szervező munkát dr. Z. Kiss László végezte. Szakmai összejöveteleket szervezett a résztvevőknek, adatokat gyűjtött, ezeket az Üzemtani Tanszéken a munkatársaival feldolgozta, az eredményekről évente kiadványokat készített, és azokat az érintettekkel rendszeresen megvitatta. Járt az üzemeket, naponta látogatták az egyetemi irodájában is a termelőüzemek vezetői.

Az Üzemtani Tanszéken *Dimény Imre*, *Rédai István* és az ő kezdeményezésére indult az 1970-es években a vállalkozói és marketing szakmérnök képzés, amiben több évtizeden át, fáradhatatlan munkával vett részt. A végzettek közül sokan a tanszék külső munkatársai lettek, fogadták tanulmányi szemlékre és gyakorlati foglalkozásokra a diákokat.

Tudományos tevékenysége mindvégig a gyümölcsstermesztés fejlesztésére irányult. Kandidátusi értekezését 1972-ben védte meg a vegyszeres gyümölcsritkítás gazdaságossága témában még a Gyümölcsstermesztési Tanszéken. Az MTA doktora tudományos címet 1987-ben kapta meg, értekezése a gyümölcsstermesztés szervezési, piaci és ökonómiai fejlesztési kérdései témakörében készült „*A gyümölcsstermelés fejlesztésének és jövedelmezőség növelésének összefüggései*” címmel.

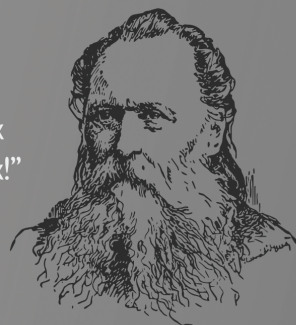
1993-ban ment nyugdíjba, de hála jó egészségének és teherbíró képességének, még hosszú évekig részt vett az oktatásban és az egyetemi életben. Az Agrárminisztérium és az egyetem tudományos lapjának, a Kertgazdaságnak főszerkesztő-helyettese volt, rendszeresen publikált a lapunkban. Számos könyv megírásában vett részt az Üzemtani Tanszék munkatársaival együtt, ezek közül a jelentősebbek: *Kertészeti termelési rendszerek ökonómiai jellemzői*, *A kertgazdaság ökonómiai alapjai*, *A kertgazdaság vállalati alapjai*, *A kertészeti ágazatok üzemtana II.*, *A kertészeti ágazatok növényvédelmének szervezése*, *A gyümölcsstermesztés munkafolyamatainak szervezése*.

Nem csak elméletben foglalkozott kertészettel, gyümölcsstermesztéssel, kamaraerdei kertjét maga művelte, metszette a fákat, gondozta a növényeket, szerette a fizikai munkát. Büszke volt szegényparaszti származására, tudományos címeivel soha nem hivatkozott. Plebejus, baloldali gondolkodását sem rejtette véka alá, hű maradt önmagához. Közvetlenül, barátságosan viselkedett munkatársaival és a hallgatókkal, szívesen anekdotázott, mindig volt egy vicce.

Az Egyetem sorsát, ahol összességében 40 évet töltött el, naprakészen követte, és aggódó szemekkel figyelte haláláig.

Dr. Hrotkó Károly
egyetemi tanár, főszerkesztő

„Legyünk büszkék arra, amik voltunk, s igyekezzünk
különbek lenni annál, amik vagyunk!”

KÖRNYEZETVÉDELEM TERMÉSZETMEGŐRZÉS VIDÉKFEJLESZTÉS

HERMAN OTTÓ INTÉZET NONPROFIT KFT.
1223 BUDAPEST, PARK UTCA 2. / +36 1 362 8100
HERMANOTTOINTEZET@HOI.HU
WWW.HERMANOTTOINTEZET.HU
WWW.FACEBOOK.COM/HERMANOTTOINTEZET